

Congrés internacional sobre «Ciència i societat a la Corona d'Aragó: la vernacularització del saber i la configuració de les identitats lingüístiques europees a l'època de Llull i Eiximenis» (Barcelona, 20-22 d'octubre de 2009). – Aquest congrés internacional, organitzat per la Institució Catalana de Recerca i Estudis Avançats (ICREA), es va celebrar a la seu de la Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona. La direcció científica va estar integrada per Anna Alborni (ICREA-Dept. de Filologia Catalana, UB), Lola Badia (Dept. de Filologia Catalana, UB), Lluís Cifuentes (Dept. de Filologia Catalana, UB) i Alexander Fidora (ICREA-Dept. de Ciències de l'Antiguitat i de l'Edat Mitjana, UAB). L'estudi del fenomen de la vernacularització del saber (de la retòrica a la música, de la medicina a l'aritmètica, de la filosofia a l'astrologia) a l'Occident llatí medieval i de les seves conseqüències lingüístiques i culturals ha emergit amb força durant els últims vint anys en diferents disciplines històriques i filològiques, entre les quals no sempre hi ha la comunicació desitjable. Aquesta iniciativa va reunir especialistes de diferents àrees i disciplines (història de les llengües i de les literatures, història de la filosofia, història de la ciència, filologies llatina, àrab i hebrea) per discutir en comú alguns aspectes centrals d'aquest fenomen a partir del cas del català, si bé des d'una perspectiva comparada amb altres àmbits vernacles europeus i amb el cas de l'hebreu. El congrés es va estructurar en tres blocs temàtics: 1) Les noves llengües de comunicació científica; 2) Traducció i recepció; i 3) Ciència i filosofia en hebreu. Aquests tres blocs van ser introduïts per aquestes quatre ponències: Michela Pereira (Università degli Studi di

Siena), «Comunicare la verità: Ramon Llull e la filosofia in volgare alla fine del Duecento»; Maria Sofia Corradini (Università degli Studi di Pisa), «La letteratura medica medievale in lingua d'oc fra tradizione antica e Rinascimento europeo»; Michael R. McVaugh (University of North Carolina at Chapel Hill), «Turning the *Chirurgia* of Teodorico into Catalan: the role of master Bernat de Berriac»; i Harvey Hames (Ben Gurion University of the Negev - UAB), «Translated from Catalan: looking at a fifteenth century Hebrew version of the Gospels». L'espai no permet aquí ser exhaustiu amb la vintena de contribucions seleccionades, totes elles d'interès per als estudis romànics. Convé destacar les de Jaume Mensa (UAB), «La vernacularització al català de textos bíblics, teològics i profètics en la *Confessió de Barcelona* d'Arnau de Vilanova»; Antoine Calvet (investigador independent, París), «Les traductions françaises et occitanes de l'œuvre alchimique du pseudo-Arnaud de Villeneuve (xive-xve siècles)»; Josep Maria Ruiz Simon (Universitat de Girona), «'Car nos ffassam aquest libre als homes lecs': les raons de la vernacularització a l'obra de Ramon Llull»; David Barnett (Queen Mary College, University of London), «A fifteenth-century collection of miracles of the Virgin from Barcelona Cathedral Archive»; Iaria Zamuner (Università degli Studi «Gabriele d'Annunzio», Chieti-Pescara), «Intorno ai volgarizzamenti italiani della *Chirurgia* di Ruggero Frugardo da Parma (o da Salerno), con una nota su un manoscritto di recente scoperta»; Bertha Mª Gutiérrez Rodilla (Universidad de Salamanca), «Las lenguas peninsulares y la metalexigrafía médica medieval»; Irma Taavitsainen (Helsingin Yliopisto/University of Helsinki), «Disseminating learning: linguistic features of the commentary tradition and other learned texts in Middle English»; Sebastià Giralt (UAB), «Màgia astrològica medieval, entre el llatí i el català»; Lluís Cabré i Montserrat Ferrer (UAB), «Els llibres de França i la cort de Joan d'Aragó i Violant de Bar»; Jaume Riera (Arxiu de la Corona d'Aragó), «Lo Breviari de Baracan lo philòsof en regiment d'alberch»; i Carmen Caballero (Universidad de Granada), «Las lenguas científicas de las comunidades judías catalanas». Paral·lelament, es van presentar importants iniciatives digitals, actualment en diferents fases d'elaboració, relatives a la sistematització i difusió de les fonts i els estudis sobre Ramon Llull i el lul·lisme (*DBLlull*, Lola Badia), les traduccions literàries catalanes medievals (*Translat*, Josep Pujol) i els textos científics i tècnics medievals en català (*Sciència.cat*, Lluís Cifuentes), les dues darreres integrades en el *Corpus Digital de Textos Catalans Medievals* (CODITECAM, presentat per Sadurní Martí). Al llarg de la sessió inaugural es va fer un acte recordatori de l'hebraista Eduard Feliu, llavors recentment traspasat. Hi ha en fase de preparació la publicació d'un volum col·lectiu a càrrec de les Publicacions de l'Abadia de Montserrat.